„UNIVERSUL“ IN ARDEAL ŞI BANAT

Activitatea turistică in Banat

Timişoara, 19 Sept.

Acum câtva timp, am scris în coloanele „Universului“ despre importanţa drumeţiei şi contribuţia ei la iubirea plaiurilor româneşti.

In legătură cu cele scrise de noi, am primit o scrisoare din partea d-lui Aurel Piţu, profesor din Lugoj, în care ne dă unele informaţiuni, asupra activităţii turistice din Banat.

Această activitate, desfăşurată în acest colţ de ţară cu numeroase şi splendide privelişti, n'a trecut însă până acum graniţele iniţiativei particulare, pentru considerentele pe cari le expuneam atunci; cari se pot rezuma în lipsa de interes a autorităţilor şi lipsa de propagandă turistică în mijlocul tineretului.

Intre societăţile care au desvoltat o mai mare activitate turistică, locul de frunte îl deţine asociaţia „Turing clubul Românie“ secţia Banat, condusă de oameni preţuiţi, în frunte cu d. prof. ing. Ion Protopopescu dela şcoala politehnică.

Această asociaţie, cu patru sute membri, recrutaţi din toate colţurile Banatului, fără nici un ajutor al oficialităţii, numai cu cotizaţiile membrilor, a marcat peste 160 km. poteci, în munţii Banatului, a organizat o serie de excursii, a editat harta „Retezatul-Godeanul-Tarcu“, a publicat o serie de articole turistice în „Calendarul turistic“ al Turing-Clubului României, în „România“, revista Oficiului naţional de turism, şi în revistele şi gazetele locale.

Activitatea sa a cuprins-o în trei dări de seamă tipărite, iar în ce priveşte propaganda, d. prof. Aurel Piţu a scris o broşură de popularizare în biblioteca „Cunoştinţe folositoare“ cu titlul „Turismul şi importanţa lui“.

Prin noua aranjare administrativă a ţării, Banatul care a ajuns ţinutul Timiş, cuprinzând şi judeţele Hunedoara şi Arad, s'a completat din punct de vedere turistic, în chip fericit, cuprinzând între graniţele sale şi masivul Retezatul, cu seria sa de munţi.

Turismului trebuie să i se dea importanţa cuvenită. Azi, când la rezidenţa ţinutului se prezintă zilnic tot felul de asociaţii şi societăţi cerând ajutoare, se cuvine ca şi pentru desvoltarea turismului să se acorde tot ajutorul şi solicitudinea autorităţilor.

STRAINII CARI AU VIZITAT TIMIŞOARA IN LUNA IULIE C.

Din Buletinul municipiului Timişoara, culegem următoarele date, asupra străinilor cari au vizitat acest oraş, în luna Iulie c. După ţara de origină: americani 10; belgieni-olandezi 3; bulgari 1; cehoslovaci 31; elveţieni 4; englezi 11, egipteni-sirieni 3; estoni-leton; 1; francezi 6; germani 83; italieni 5; iugoslavi 31; suedezi-norvegieni 3; polonezi 9; ruşi-finlandezi 1; turci 1; unguri 67; albanezi 1. Total străini 271, românii 1.638; total general 1.909.

Repartizaţi pe profesiuni: militari 80, funcţionari 413, studenţi 37, comercianţi 620, ingineri 122, avocaţi 65, medici 30.

După scopul călătoriei: studii 17; cură 19, turism 66, comerţ 815

Intre vizitatorii străini erau funcţionari, studenţi, comercianţi, ingineri, avocaţi.

STRAINII CARI AU VIZITAT TIMIŞOARA, IN PRIMA JUMATATE A ANULUI C.

In ultimul număr al Buletinului municipiului Timişoara, citim următoarea statistică, a străinilor cari au vizitat oraşul nostru, în prima jumătate a anului. In paranteză arătăm numărul lor în prima jumătate a anului trecut. Astfel, după ţara de origină au vizitat Timişoara: americani 28 (34); austrieci 70 (220); belgieni-olandezi 22 (20); bulgari 2 (2) cehoslovaci 119 (145); elveţieni 38 (35); germani 401 (304); greci 4 (4); italieni 95 (82); iugoslavi 213 (181); suedezi-norvegieni 18 (9); polonezi 26 (31); palestinieni 6 (1); ruşi-finlandezi 1 (9); spaniolo-portughezi 3 (1); unguri 239 (239); alte naţiuni 2 (5). Total străini 1342 (1432) români 6885 (7889); total general 10.207 (9.321).

Repartizaţi pe profesiuni au fost: militari 371 (286); funcţionari 2252 (2262); studenţi 190 (147); comercianţi 3399 (2884); ingineri 595 (513); avocaţi 285 (261) medici 192 (160).

După scopul călătoriei: studii 144 (110); cură 139 (9); turism 634 (155); comerţ 4685 (3618; alte scopuri 4605 (5429).

Amănunte despre sinuciderea elevului Ionel Gropşan

Timişoara, 21 Septembrie

Am arătat în nr. de ieri, încercarea de sinucidere a elevului Ionel Gropşan, la locuinţa părinţilor săi din Gârliştea (Caraş).

Revenim azi cu amănunte asupra acestei drame amoroase. Tânărul elev încă din şcoala primară a legat prietenie cu o fată de ţăran, Ana, pe care a început să o iubească cu patimă. Dar tânărul Ionel, fiul învăţătorului din sat, este trimis la carte, la liceul din Oraviţa, iar frumoasa Ana este căsătorită de părinţii săi, cu un flăcău din sat.

După câţiva ani, cei doi se întâlnesc din nou într'o vacanţă de vară, îşi reînoiesc jurămintele de iubire şi rezultatul a fost că Ana şi-a părăsit soţul, iar Ionel studiile. Părinţii săi forţându-l să plece din nou la şcoală, acesta se supune, dar râvna sa la carte scade. Intre timp iubita lui se căsătoreşte din nou.

Vestea aceasta îl întristează pe tânărul elev, iar părinţii, pentru a-l îndepărta dela această dragoste, îl trimit la liceul din Timişoara, crezând că astfel va uita de prietena sa din copilărie.

Dar vacanţele îi reuneau pe cei doi, astfel că Ana îşi părăseşte şi pe al doilea soţ, iar Ionel Gropşan rămâne repetent.

In vacanţa aceasta, cei doi iubiţi şi-au pus în gând să se căsătorească, dar părinţii se opuneau. Intr'un moment de enervare tânărul a strigat părinţilor săi: „Dacă nu mă lăsaţi să mă căsătoresc cu Ana, mă împuşc“.

Nimeni n'a dat crezare ameninţării lui. Zilele trecute, procurându-şi un revolver Steyer, tânărul elev a mers în locuinţa unei vecine, unde şi-a tras un glonţ de revolver în piept.

In stare gravă a fost internat în spitalul „Dr. Costinescu“ din Oraviţa, unde nu se ştie, dacă va scăpa cu viaţă.

Spărgătorul dela institutul „Notre Dame“ din Timişoara a fost arestat

Timişoara, 21 Septembrie

Am scris deunăzi despre îndrăsneaţa spargere dela institutul „Notre Dame“ din localitate, de unde s'a furat suma de 85.000 lei şi patru haine de mătase.

Organele poliţiei judiciare, pe lângă cercetările întreprinse în localitate, au trimis o circulară tuturor poliţiilor din ţară, comunicând şi semnalmentele unui bănuit de acest furt.

Zilele trecute, poliţia Cluj, cu ocaziunea unei razii efectuate la cinematografele din acel oraş, a arestat pe tânărul Eugen Halpern de 20 ani, originar din Timişoara. Luat de scurt, acesta a mărturisit că este autorul furtului dela institutul „Notre Dame“.

Deşi tânăr, are la activul său o bogată activitate în ale furtului. Fiind internat la institutul de corecţie din Gherla, pentru cinci ani, într'o bună zi a evadat, ţinându-se de hoţii şi spărgeri.

Sosit la Timişoara, a încercat o spargere la o bombonărie, dar n'a isbutit să spargă casa de bani. Atunci s'a introdus în institutul Notre Dame, de unde a furat suma de 85.000 lei strânsă din taxele plătite de elevele şcoalei.

Indată după săvârşirea faptei, Eugen Halpern a mers în gara Domniţa Elena, de unde cu primul tren, a plecat în Capitală.

După ce a cheltuit aici, mare parte din banii furaţi, s'a dus la Cluj, unde a fost prins.

Marţi s'a făcut reconstituirea spargerei, de d-nii comisari Ionel Coţ, Şemiţchi şi agentul Boldureanu.

După terminarea cercetărilor, hoţul va fi înaintat parchetului.

INTĂRIREA GRANIŢELOR DE VEST

Câteva din nevoile şi durerile coloniştilor de pe frontieră

oxo

De vorbă cu şeful coloniştilor din Iratoşul (Arad). — Imprumuturi ieftine şi pe termene lungi, pentru inventar agricol. — Ajutând pe colonişti, vom ajuta trăinicia hotarelor. — Adevăraţi conducători ai satului, o menţiune pentru notar, învăţător şi preot. — D. rezident regal al ţinutului Timiş şi ajutorarea coloniştilor

Timişoara, 21 Sept.

Acum câteva zile, am publicat lămuririle d-lui dr. Al. Marta, rezidentul ţinutului Timiş, despre încredinţarea dată de M. S. Regele Carol II, cu ocaziunea vânătoarei regale, de a vizita câteva comune de pe graniţă şi a-I raporta, despre cele constatate.

In lămuririle acordate ziarului nostru, d-sa ne-a arătat cele constate în colonia Moţi Crişana, de pe graniţa de vest. Aici a aflat numai lucruri bune, o situaţie înfloritoare, coloniştii au pământuri, au vite pentru muncile agricole, tot ce le lipseşte este localul de şcoală şi biserică.

S'ar crede că situaţia este aceiaşi în toate coloniile dealungul graniţei de vest. Cu ocaziunea înfiinţărei acestor colonii, pentru întărirea etnică a graniţei, s'au dat acestora loturi de pământ, li s'a impus să-şi zidească case, să-şi organizeze gospodării, fără să li se dea mijloacele băneşti necesare. Fiecare din ei a pornit la muncă cu entuziasm şi încredere. Pentru ridicarea caselor şi întemeierea gospodăriilor au contractat împrumuturi, bani erau suficienţi în acea vreme, orice bancă se grăbea să împrumute, dobânzile erau relativ mari, dar câştigul muncitorului agricol suficient, pentru a acoperi dobânzile şi amortiza capitalul.

Dar după această perioadă de bunăstare, criza economică s'a accentuat, şi scăzând câştigurile ţărăneşti, s'au îngreunat posibilităţile de amortizarea împrumuturilor şi bieţii colonişti au ajuns în situaţia de a nu-şi mai putea achita capitalurile, trebuind să-şi vândă inventarul agricol, pentru a nu fi vânduţi de creditori.

NEVOILE COLONIEI IRATOŞUL DIN JUDEŢUL ARAD

In sala directorului de cabinet al d-lui rezident regal, am întâlnit Marţi, pe d. N. Ardeleanu, delegatul coloniştilor şi românilor refugiaţi din Ungaria şi stabiliţi în colonia din Iratoşul (Arad).

D-sa este unul dintre primii ofiţeri, cari au depus jurământul de credinţă pentru Regele Ferdinand, împreună cu generalul Serb, în 1918, punându-şi serviciile la dispoziţia ţării întregite. După războiul din 1920 s'a stabilit în colonia Isatoşu, al cărui membri l-au delegat să le prezinte doleanţele, la rezidenţa regală a ţinutului.

Din convorbirea pe care am avut-o cu d-sa despre nevoile şi durerile acestor colonişti şi refugiaţi din Ungaria, am cules următoarele date, pe cari le înfăţişăm opiniei publice şi autorităţilor, în speranţa că se va ajuta aceşti pioni ai graniţei de vest.

Indată după unire, din anul 1920 au început să se refugieze în ţară numeroase familii româneşti, cari au fost sortite de tratatele de pace să rămână în ţările vecine, Ungaria şi Jugoslavia.

Din aceşti rămaşi afară de graniţele ţării, unii au suferit cu stoicism tratamentul maghiar până în 1927, când ne mai putându-l suporta, au trecut graniţa, în ţara lor.

Astfel au plecat din satele Chitcoş, Ciaba, Gyula numeroase familii, cari trecând în România au fost aşezate în colonii create dealungul hotarelor.

CEVA DESPRE COLONIA IRATOŞUL

Colonia Iratoşul de pe graniţa apuseană, cuprinde azi 200 familii cu peste 1000 suflete; are o singură biserică ortodoxă păstorită de părintele Crişan, o şcoală primară cu doi învăţători, soţii Stoichiţescu, — d-na este tot colonistă refugiată din Ungaria, — iar notar al coloniei este d. Stelescu, tată al unei frumoase familii de opt copii.

Starea materială a coloniştilor este destul de grea, aceasta din motivul că ne având inventar agricol, nu pot să-şi lucreze pământurile.

Situaţia lor economică este următoarea. Au fost împroprietăriţi fiecare cu loturi de 6 jugăre cadastrale pământ arător şi 1 jugăr pentru păşunatul vitelor.

Odată cu aceste pământuri li s'au dat şi loturi de casă, pe care fiecare şi-a zidit casă, atenanse gospodăreşti, încropindu-şi fiecare o mică gospodărie.

Pentru ridicarea gospodăriilor, coloniştii şi-au investit un capital pe care azi nu-l mai pot amortiza.

Azi pentru cultivarea pământului au nevoie de inventar agricol, de animale de lucru, pe cari nu le au. Din această cauză, pentru a nu lăsa pământurile nelucrate, s'au văzut siliţi să le arendeze ungurilor din comunele vecine.

Sunt cazuri când patru familii dispun de doi cai, pentru muncile agricole, cari sunt rânduiţi fiecărei familii, pentru a-şi face ogoarele sau strânge recoltele.

Din această cauză viaţa lor este foarte grea, iar pentru cei forţaţi să-şi arendeze pământurile, câştigul este foarte mic, neacoperind nici nevoile de consumaţie ale familiei, fără să mai ajungă pentru amortizarea datoriilor făcute, pentru ridicarea caselor.

Coloniştii cer azi dela guvern să li se înlesnească împrumuturi de circa 20-25.000 lei de familie, pe termene lungi, cu dobânzi mici, pentru a-şi putea cumpăra unelte agricole, animale de jug şi lapte.

Pentru toate aceste împrumuturi, coloniştii nu pot apela la bănci deoarece li se cer atâtea formalităţi şi acte, garanţii încât aproape 20-30% din suma împrumutată o cheltuiesc cu aceste formalităţi şi drumuri la bănci. Zilele trecute s'au prezentat la redacţia noastră doi săteni, colonişti, cari doreau să facă un împrumut, unul de 10 mii lei, celalt de 5.000 lei. Au bătut la uşile tuturor băncilor, între cari şi la banca de credit agricol. Pentru procurarea actelor necesare, certificate comunale, dela percepţie, copii după extrasele de carte funduară, au cheltuit fiecare câteva sute lei, apoi alte sute transportul la Timişoara şi inapoi, astfel că fiecare a cheltuit 1500 lei, numai în vederea împrumutului.

Sosiţi la bancă nu li s'a acordat împrumutul, fiindcă nu îndeplineau unele condiţiuni, prin cari băncile ţineau să-şi garanteze capitalul, astfel că bieţii colonişti s'au întors acasă, fără bani şi cu economiile cheltuite în vederea procurării acestui împrumut.

DATORIA GUVERNULUI

Socotim că nu este necesar să mai insistăm asupra importanţei pe care o au aceşti colonişti, ca păzitori ai graniţelor, astfel că şi nevoia de a-i ajutora este o datorie imperioasă a guvernului.

Ajutorul constă în a le acorda împrumuturi amortizabile pe termene lungi, reducând la minimum formalităţile de primirea împrumutului, pentruca aceştia să nu-şi mai cheltuiască banii, cu procurarea actelor şi certificatelor.

Prin aceste împrumuturi, coloniştii îşi vor cumpăra unelte agricole şi animale pentru muncă.

Dar pentru a se uşura aceste formalităţi, statul ar putea simplifica situaţia cumpărând prin organele sale, animale şi uneltele agricole, pe cari apoi să le predea coloniştilor, debitându-i cu contravaloarea lor, iar anuităţile încasându-le prin percepţii, după strângerea şi valorificarea recoltelor.

In acest chip, situaţia lor s'ar putea rezolva în modul cel mai fericit, iar statul sau instituţia care ar finanţa aceste împrumuturi ale coloniştilor, ar avea siguranţa că aceste capitaluri, n'au fost investite în cheltueli străine de gospodăria şi interesul agricol.

ADEVARAŢII CONDUCATORI AI COLONIEI

Suntem datori să menţionăm dragostea şi interesul pe care le depun în ridicarea acestei colonii, conducătorii lor fireşti, notarul Stelescu, învăţătorul Stoichiţescu şi preotul Crişan. Unii dintre ei, primii doi, veniţi aici din vechiul regat, nu s'au considerat exilaţi, ci şi-au pus în slujba sătenilor toată energia lor, conştienţi că ridicând această colonie, pun o cărămidă la temelia graniţelor.

Dar fapta lor nu s'a mărginit numai la exemplul muncei şi îndemnului de fiecare zi, în cadrul misiunei lor, ci au căutat ca întemeind familii, să dea ţării şi copii, cari să întărească graniţa de vest. Funcţionarii statului, cari şi-au închinat activitatea întăririi graniţelor, trebuiesc ajutaţi şi ei, ca să-şi organizeze gospodării, pentruca prin exemplul lor cel bun, să poată da sătenilor şi felul de organizare al gospodăriei agricole.

Memoriul cuprinzând doleanţele lor, a fost predat de d. Nic. Ardeleanu d-lui rezident regal dr. Al. Marta, care a promis tot spijinul său coloniştilor.

Dealtfel, în însăşi cuvântarea-program, rostită cu ocaziunea instalării sale, d. rezident regal Marta, a spus:

„O importantă preocupare va fi rezolvarea definitivă a problemei colonizărilor de pe frontiera de vest şi în special a celei din Banat şi reforma agrară; examinarea minuţioasă a stării românilor din Clisura din toate punctele de vedere, oropsiţi şi săraciţi“.

Nu ne îndoim că d-sa va ajuta pe coloniştii de pe graniţa de vest, ajutând astfel însăşi trăinicia noastră pe aceste frontiere.

Octav Meţea

Procesul neregulilor dela frigoriferul abatorului Timişoara

Timişoara, 20 Sept.

In faţa tribunalului Timiş-Torontal, completul Imbroane-Toma, procuror Micu, a venit spre judecare, Luni, procesul pornit de primărie contra păr. Tr. Golumba, Const. Ardeleanu contabil, ing. Iosif Silbereis şi Eugen Acs, pentru neregulile săvârşite în legătură cu cumpărarea, preluarea şi recepţionarea frigoriferului dela Abatorul comunal. Am arătat că în această afacere parchetul a trimis în judecată şi pe ing. Adrian Suciu, fost şef al serviciului tehnic municipal şi ing. Virgil Birou.

După deschiderea şedinţei d. avocat Oprea, din partea primăriei, a cerut amânarea procesului şi conexarea dosarului cu dosarul Suciu-Birou.

Apărarea a ridicat un incident susţinând că primăria n'ar fi legal reprezentată în acest proces, apoi al doilea incident, cerând scoaterea de sub inculpare a ing. Silbereis şi Acs.

In concluzie apărarea a cerut judecarea procesului, susţinând că nu se poate conexa cu acel dosar, nefiind cauze identice.

D. procuror a susţinut că păr. Golumba nefiind funcţionar public, nu urmează a se conexa fapta sa, cu afacerea Suciu, care a comis acel delict în calitatea lui de funcţionar public, deci cauzele nu se vor conexa.

Tribunalul după o deliberare de zece minute a pronunţat hotărârea următoare, respinge incidentul privitor la reprezentarea primăriei, socotind-o bine făcută, anulează urmărirea faţă de învinuiţii ing. Iosif Silbereis şi Eugen Acs, amână judecarea cauzei pentru 11 Octombrie, în care timp se va vedea dacă urmărirea contra lui Suciu-Birou a rămas definitivă şi numai după aceasta se va pronunţa asupra conexărei dosarelor.

Doleanţele muncitorilor dela uzinele Reşiţa

Timişoara, 21 Sept.

Intr'un număr trecut al ziarului, am arătat că în rândurile muncitorilor dela uzinele metalurgice Reşiţa, domneşte o vie agitaţie, din cauza salariilor.

Duminică s'a ţinut o mare întrunire a muncitorilor, în sala cinematografului muncitorilor din Reşiţa, la care au participat delegaţi dela uzinele Ferdinand, Ohaba Bistra, Bocşa Română, Secul şi Ocna de Fier, în vederea încheierii noului contract colectiv de muncă.

Adunarea a fost prezidată de d Francisc Klein, preşedintele sindicatului. S'a citit răspunsul primit dela Casa M. S. Regelui şi d. rezident regal, la telegramele de omagiu trimise.

In vederea satisfacerii doleanţelor muncitoreşti, s'a întocmit un memoriu cuprinzând 15 puncte, care rezuma punctul de vedere al muncitorilor, faţă de noul contract colectiv de muncă.

Astfel se cere majorarea salariilor cu 15%, regularea salariului după anii de praxă pe meserie, participarea muncitorilor la premii de producţie şi alte premii acordate până acum numai angajaţilor, acordarea unei cantităţi de 200 kw. curent electric fiecărui muncitor căsătorit, clădire de locuinţe pentru muncitori şi acordarea de avansuri, pentru muncitorii cari doresc să-şi clădească casă proprie, majorarea adausului de locuinţe cu 150% la muncitorii, cari nu locuesc în casele societăţii, adaus la salar de 15 % la muncitorii cari lucrează la înălţimi mai mari ca 5 m.

Pentru conducerea tratativelor cu conducătorii societăţii s'a ales un comitet format din d-nii: Francisc Klein, Petru Barnău, Carol Lindner. Iosif Mustetiu, Ioan Popeţi, Mihai Gemmel, Rudolf Kratochwill, Carol Frano şi Carol Weghl.

D. Iosif Mustetiu a arătat rolul mişcării profesionale în viaţa de stat. Arată apoi că noul regim, recunoscând aceasta, acordă o tot mai mare libertate de organizare. In urma intervenţiilor făcute, Reşiţa n'a rămas fără şcoală secundară, în urma desfiinţărei gimnaziului de băeţi.

Adunarea a aprobat apoi convenţia făcută de comitetul sindicatului cu societatea U.D.R., pentru sprijinirea secţiunilor sportive S.T.U.D.R. şi S.S.M.R., urmând a se retrage din salariul fiecărui muncitor, în acest scop ½ %. Sindicatul metalurgist nu va cheltui toată suma, ci 60% va întrebuinţat-o şi la alte scopuri culturale.

Adunarea s'a ocupat apoi de situaţia ucenicilor societăţii U. D. R., arătându-se că din 170 ucenici primiţi, numai 59 sunt din Reşiţa.

Adunarea s'a încheiat cu apelul la solidaritate al preşedintelui.

xxoo●ooxx

O interesantă hotărâre a Curţii de apel din Timişoara in materie de seducţiune

Timişoara, 20 Septembrie

Inaintea Curţii de apel din localitate, a venit spre judecare apelul înaintat de Ştefan Heger din Arad, contra sentinţei acelui tribunal, prin care a fost condmnat la 6 luni închisoare, pentru delictul de seducţiune.

Tânărul cunoscând pe M. P. de 17 ani, după cuvintele de dragoste de rigoare, a convins-o să meargă la locuinţa sa, promiţându-i că o va lua în căsătorie. Ulterior a fost chemat în judecată de părinţii fetei, pentru seducţiune şi pedepsit de tribunal.

In faţa instanţei de apel, tânărul s'a apărat, susţinând că a fost beat în momentul când i-a promis că o va lua în căsătorie.

Partea civilă a pus concluziuni pentru respingerea apelului.

D. procuror general a pus concluziuni, pentru admiterea apelului, întrucât pentru a se face aplicaţiunea art. 424 din Codul penal Carol II, promisiunea de căsătorie, trebuie să fie formală, adică făcută în faţa părinţilor sau martorilor.

In urma acestor concluziuni, Curtea a admis apelul lui Ştefan Heger din Arad, casând sentinţa tribunalului Arad, prin care fusese condamnat la şase luni închisoare.

xxoo●ooxx

S'A AGĂŢAT DE CAMION

Timişoara, 20 Sept.

Copilul Gh. Trifu, de 10 ani, din str. Haga 13, trecând pe str. Lipova, s'a agăţat de un camion, în mers.

La o cotitură a şoselei, copilul a căzut, rănindu-se grav.

Cu salvarea, a fost internat în spitalul de copii.

xxoo●ooxx

Răzbunarea unei femei geloase

Timişoara, 20 Sept.

In str. Praier, 6 locuiau Eva Tenda şi concubinul ei Anton Nicolici.

Astă noapte, între cei doi concubini a isbucnit o ceartă, Eva reproşându-i că o înşală cu altă femeie.

In timp ce Nicolici dormea, meia, împinsă de gelozie, i-a turnat pe faţă o puternică soluţie de sodă caustică, după care a băut şi ea din otravă.

La ţipetele disperate ale lor, au sărit vecinii, cari au anunţat Salvarea.

In urma aujtoarelor primite, Nicolici este în afară de orice pericol, iar femeia a fost internată în sanatoriul Bega.

xxoo●ooxx

SERBAREA CREŞTINEASCĂ DELA BEREGSĂUL MARE

Timişoara, 20 Septembrie

Duminică a fost la Beregsăul Mare o frumoasă sărbătoare creştinească, cu ocaziunea cununiei a 25 perechi de săteni, cari trăiau în concubinaj. In urma propagandei făcute în sat, de echipa regală studenţească, toţi aceşti săteni au fost determinaţi să-şi legalizeze înaintea legilor şi bisericii legătura lor.

Naşii celor 25 perechi de concubini au fost d-na şi d. col. Gh. Praporgescu prefectul judeţului, reprezentaţi de d-na şi d. Pavel Manta pretorul plăşii Vinga.

Din partea rezidenţei ţinutului a fost prezent d. Gh. Biraescu.

Serviciul religios a fost oficiat de preoţii Valeru Popovici şi Andreiu Jebeleanu, iar predica a fost rostită de d. Const. Mihalache şeful echipei, care a arătat neţărmurita bucurie a echipei, de a patrona acest frumos act creştinesc şi românesc, prin care s'au întărit 25 familii.

Păr. V. Popovici a cerut binecuvântarea lui Dumnezeu, pentru căsătoriţi.

Interesant este amănuntul că printre cei căsătoriţi, sunt unii, cari de 25 ani trăiau în concubinaj.

După serviciul religios a urmat o gustare la cantina echipei, iar după masă a avut loc o şezătoare culturală, urmată de demonstraţiuni străjereşti, ale stolului şcoalei primare.

xxoo●ooxx

SINUCIDEREA UNUI ELEV DE LICEU

Timişoara, 20 Sept.

La locuinţa părinţilor săi, din com. Gârliste (Caraş) s'a împuşcat cu un revolver elevul Ionel Gropşan, absolvent al clasei VII dela liceul „Diaconovici Loga“, din localitate.

Cauza actului disperat este de ordin sentimental.

Vizita unui profesor universitar cehoslovac la Timişoara

Timişoara, 20 Sept.

Pentru a întoarce vizita făcută în ţara vecină şi amică, de profesorii şi inginerii noştri silvici, a sosit în ţară d. ing. dr. Octavianus Farsky, profesor de protecţia pădurilor, la şcoala politehnică din Brno.

După ce a făcut o vizită de trei săptămâni prin diferite părţi ale ţării, ca invitat al Institutului de cercetări şi experimentări forestiere din Bucureşti, a sosit la Timişoara.

Aici a fost primit de corpul profesoral al şcoalei silvice dela Casa verde, în frunte cu d. ing. Vasile Petrescu, director.

Oaspetele cehoslovac a vizitat fazanăria dela Ocolul regal de vânătoare Casa verde, parcul dendrologic dela Bazoş, lucrările de regenerare artificială dela pădurea Securigiu, arboretele de cer din regiunea Lipova, cerbăria dela Sarlota.

xxoo●ooxx

Se încearcă provocarea unei spărturi, intre credincioşii ortodocşi din Vinga (Timiş-Torontal)

Timişoara, 21 Sept.

Suntem informaţi că în târguşorul Vinga, din judeţul nostru, se încearcă de un intelectual, membru al bisericei unite, provocarea unei defecţiuni religioase. Deşi aici nu sunt decât şapte familii de români uniţi, s'a cerut aprobarea înfiinţărei unei parohii şi ridicarea unei biserici, pe seama acestora, cu gândul de a face prozeliţi, printre credincioşii ortodocşi.

Pe vremuri, aici trăiau vreo 58 de români uniţi, dar majoritatea au revenit la ortodoxie; acum se încearcă întoarcerea lor în biserica unită.

Pentru împiedicarea acestei acţiuni, s'a înaintat un memoriu documentat d-lui rezident regal al ţinutului. Dar pe lângă intervenţia autorităţilor, înşişi intelectualii bisericilor naţionale ar trebui să nu se dedea la astfel de acţiuni, de desbinare a românilor, mai ales în târgurile, unde trăiesc şi minoritari.

xxoo●ooxx

Sfinţirea bisericii din com. Unip (Timiş-Torontal)

Timişoara, 21 Septembrie

Duminică s'a făcut sfinţirea bisericii ortodoxe din Unip, de P. S. Episcopul Vasile Lăzărescu, înconjurat de proto-diaconul Roşca, protopopul Gheţia (Buziaş) şi alţi opt preoţi.

In timpul serviciului religios a sosit şi d. dr. Al. Marta rezident regal însoţit de d. Tiberiu Munteanu şef de cabinet.

In predica sa. P. S. Vasile a adus laude d-lui rezident regal, pentru dragostea şi interesul pe care-l poartă bisericei.

După slujbă, în faţa casei naţionale, populaţia a făcut o caldă manifestaţie de simpatie d-lui rezident regal, care a fost salutat de pretorul I. Duicu.

D. rezident regal a sfătuit pe săteni să fie cu frică de Dumnezeu şi dragoste de rege şi patrie. După masă d-sa s'a întors la Timişoara, iar P. S. Episcop Vasile s'a dus în Uliuc, unde a oficiat vecernia.

ŞTIRI DIFERITE

DEDA

NOUL PRIMAR. — D. Ion Pană, preşedintele tribunalului Hunedoara şi primar delegat al oraşului Deva, fiind avansat în gradul de consilier la Curtea de apel din Craiova, pe data de 15 Septembrie c., a fost numit primar d. dr. Gh. Drăgan, fost suprefect. D-sa a luat în primire conducerea oraşului dela d. Ioan Ilie, secretarul general al primăriei. D. dr. Gh. Drăgan e un bun cunoscător al nevoilor oraşului nostru, pe care nu ne îndoim că le va satisface din plin.

CONSILIUL EFORIEI JUDEŢENE DE PĂŞUNI. — S'a ţinut în cabinetul d-lui prefect al jud. Hunedoara, o şedinţă a consiliului Eforiei judeţene de păşuni, prezidată de d. prefect colonel Const. Bengliu. Au fost prezenţi d-nii: ing. Gh. Luca, directorul serviciului agricol; ing. Nascu Nerva, şeful ocolului silvic; dr. Graţian Hadan, prim-medicul veterinar al judeţului; dr. Iosif Indrieş, preşedintele Camerei de agricultură, Tapu, administrator financiar; Remus Herlea, vicepreşedintele Camerei de agricultură; Gh. Ilie şi ing. Turcu.

După citirea şi aprobarea procesului-verbal al şedinţei precedente, după darea ordinelor şi instrucţiunilor cuvenite, s'a luat în discuţie modificarea bugetului Eforiei judeţene pe exerciţiul 1938/39. Apoi s'au aprobat conturile de gestiune ale Eforiilor comunale de păşuni pe anul 1938/39 şi s'au aprobat actele justificative de cheltueli.

După discutarea unor chestiuni de mai mică importanţă, consiliul a hotărît înfiinţarea unei pepiniere de nuci la Deva, înfiinţarea a două grajduri model în ţintul moţilor din judeţul nostru şi cumpărarea, de către prefectură, de seminţe de lucernă şi trifoi din judeţ.

DELA CASINA NAŢIONALĂ. — Vineri la ora 6 seara, s'a ţinut o şedinţă de comitet a Casinei Naţionale din Deva, prezidată de d. director dr. Victor Suiaga, fiind prezenţi d-nii: prof. I. Mihu, dr. Valer Pocol, notar public; dr. Iuliu Raţiu, protopop greco-catolic; d-nii dr. Graţian Hadan, prim medic veterinar; ing. Iuliu Marinescu, I. Olariu, Ionel Dobre, avocat şi Vasile Solinschi.

Intrucât la 1 Octombrie expiră contractul provizoriu de închiriere a localului de restaurant proprietatea Casinei, s'a hotărît a se face câte o adresă tuturor ofertanţilor, spre a-şi înainta în termen de opt zile noui oferte în scris, conformându-se condiţiunilor de închiriere stabilite de Casină. De asemenea, s'a hotărît repararea şi zugrăvirea întregului etaj.

DESCHIDEREA NOULUI AN ŞCOLAR. — S'a făcut cu deosebită solemnitate deschiderea noului an şcolar la toate şcoalele secundare din localitate.

La liceul de băeţi „Decebal“, s'a oficiat un Te-Deum de către protopopul Teofil Chiffa şi preotul-profesor Grama, care a rostit şi o cuvântare. A urmat ridicarea pavilionului naţional sub comanda profesorului Aurel Aslău. D. prof. Nicolae Lupşor a vorbit despre Regina Maria. D. director Liviu Sirca a dat directive elevilor.

La liceul de fete „Regina Maria“, în prezenţa corpului didactic şi a tuturor elevilor, preotul-profesor Nicolae Haneş a oficiat un serviciu divin, apoi a rostit o cuvântare.

A urmat ridicarea pavilionului naţional. Totodată s'a făcut şi comemorarea Reginei Maria., d-na prof. Constanţa Heul ţinând un frumos discurs.

Cu aceiaşi solemnitate s'a făcut deschiderea noului an şcolar şi la Şcoala Normală de băeţi de sub conducerea d-lui director Victor Solomon şi la gimnaziul industrial de băeţi, condus de d. Titus Novacescu.

HUNEDOARA

CONFERINŢA PREOŢEASCA. — Duminică cercul preoţilor din jur s'au întrunit în frumtaşa comună Răcăştie. Au participat preoţii din parohiile ortodoxe: Boj pr. Simion Suciu, Găunoasa pr. Ioan Creangă, Zlaţi pr. Leontin Ungur şi pr. Adam Borşeiu din loc.

De dimineaţă, s'a servit liturghia în biserică. La orele 12, într'o frumoasă procesiune, toţi credincioşii în frunte cu prapuri şi preoţii amintiţi, în odăjdii au ieşit la câmp în hotarul comunei unde s'a ţinut serviciu religios cu sfinţirea apei. A vorbit părintele Ungur, despre importanţa bisericei creştine.

SPORTIVE. — Duminică d. m pe arena sportivă din loc. s'au jucat două jocuri de foot-ball Au jucat echipele Piticii-Hunedoara cu Piticii Călan. Rezultatul: 1—1 (0—1). Arbitru: Alex. Rainak, antrenorul Călanului. Al doilea joc a fost între echipele Iancu-Corvin Hunedoara şi Metalosport-Călan. Rezultatul: 1—0 pentru Călan.

ARAD

TAIAT CU BRICEAGUL. — In noaptea de Duminică spre Luni, au fost înaintaţi poliţiei muzicanţii Nicola Jäger şi Francisc Teiert, ambii din Aradul nou, pentru că luându-se la ceartă cu Laurenţiu Graber, tot din Aradul nou, l-au tăiat cu briceagul, cauzându-i mai multe răni grave. Cei doi muzicanţi au fost înaintaţi poliţiei, iar Laurenţiu Graber a fost internat la spitalul Central, starea lui fiind foarte gravă.

MODIFICAREA PIETELOR PENTRU TRASURI. — Primăria municipiului, în urma doleanţelor exprimate de birjarii din localitate, a dispus ca în faţa primăriei şi în faţa cafenelei „Dacia“ din b-dul Regina Maria, să se reînfiinţeze staţii pentru trăsurile de piaţă. Reînfiinţarea s'a permis numai după ce birjarii s'au obligat că vor îngriji de curăţenia locului pe care staţionează.

FURTURI. — Lui Iosif Cuedan din str. Surorilor, i s'a furat bicicleta cu nr. 13297, în valoare de 3.500 lei.

— Mariei Popa, din str. Furtunei, în cursul nopţii, necunoscuţi i-au furat aproape tot ce avea din bucătărie.

— Lui Carol Veres, din str. d-na Bălaşa, i s'a furat portmoneul în care avea suma de 800 lei şi diferite acte.

— Ceciliei Gomboş din Timişoara, i s'a furat pe ruta dintre Săvârşin şi Arad, o valiză în care avea diferite lucruri a căror valoare se urcă la 30.000 lei.

CURSELE AERIENE DINTRE ARAD ŞI CERNAUŢI AU FOST SUSPENDATE. — Odată cu începerea toamne, linia aeriană Arad-Cluj-Cernăuţi, a fost suspendată. In primăvară, cursele vor fi reluate. In ziua de 2 Octombrie, va fi suspendată şi cursa Bucureşti-Arad-Budapesta şi retour.

CLUJ

FURT. — Răufăcători s'au introdus Duminică noaptea în locuinţa d-rului Sonviert din str. Regina Maria, de unde au furat haine şi alte obiecte casnice în valoare de câteva mii de lei. Cazul este cercetat de poliţie, care a luat cele mai întinse măsuri pentru prinderea hoţilor.

SCANDAL. — In noaptea de Duminică, la restaurantul „Laposy“ din str. Dubălarilor, s'a iscat un alt enorm scandal, cu ocazia căreia mai mulţi din cei prezenţi au fost răniţi. Intervenind poliţia, toţi bătăuşii au fost arestaţi şi duşi la chestură.

CONDAMNARE.— In faţa secţiei a II-a a tribunalului s'a desbătut Luni dimineaţă procesul femeiii Ana Moldovan din comuna Nadaş (Cluj), dată în judecată pentru încendierea şurii preotului I. Păltineanu din aceiaş comună. Completul de judecată ţinând